herpy

AGAMER

Eyed Butterfly Agama

Leiolepis ocellata

Leiolepis ocellata er en jordlevende, dagaktiv agam fra det nordlige Thailand, der graver huler i tør løvfældende skov, græsland og marker. Den adskiller sig fra *Leiolepis belliana* ved store, øjelignende pletter på ryggen, og hunnerne har rød hage. Arten kræver et terrarie med dyb, gravbar bund, kraftig varme og UVB, og i naturen ligger den i hulen i den kølige tid.

Familie: Agamidae Tidligere navn: *Leiolepis belliana ocellata* Udgivet 16. november 2026

SPECIFIKATIONER

DYRET

Voksenstørrelse	**35-50 cm** total længde inkl. hale
Vægt	**45-100 g**
Levetid	**8-10 år**
Aktiv	**Dag**
Levevis	**Jordboende og gravende**
Biotop	**Savanne og tørskov**
Sværhedsgrad	**Øvet**

PASNING

Min. terrarie	**120 × 60 × 50 cm** L × B × H til 2 voksne dyr
Temperatur, dag	**26-35 °C**
Hotspot	**35-37 °C**
Temperatur, nat	**20-25 °C**
Luftfugtighed	**40-70 %**
Vand	**Vandskål**
UVB	**Nødvendig** Ferguson-zone 3
Kost	**Insekter og planter**
Holdes	**Enkeltvis eller parvis**

AVL

Formering	**Æglæggende**
Kuldstørrelse	**3-8 æg**
Inkubation	**55-100 dage** ved 27-33 °C

BESKYTTELSE OG PAPIRER

CITES	**Ikke omfattet**
EU-bilag	**Ikke omfattet**
IUCN	**Ikke truet (LC)**

Arten er ikke opført på CITES eller i EU's bilag, så der kræves ingen CITES-papirer. Ingen agamer står på den danske liste over dyr, som private ikke må holde (bekendtgørelse nr. 1261 af 17.11.2015), og arten er ikke på EU's liste over invasive arter. Spørg sælger om dyrets herkomst.

Om arten

Leiolepis ocellata er en slank, fladtrykt agam med lang hale. Kendetegnet er store, øjelignende pletter (ocelli) på ryggen og en lys midterstribe, der kun er sammenhængende over bækkenet. Hos *Leiolepis belliana* løber tre ubrudte striber hele vejen langs ryggen. Voksne hunner af *L. ocellata* har rød hage, en kønsforskel, som *L. belliana* ikke har. Artsnavnet kommer af latin *ocellus*, lille øje, og hentyder til pletterne.

Voksne hanner måler 12-16 cm fra snude til kloak og vejer 45-100 g. Halens længde er ikke målt for arten. Hos slægtens andre arter er halen godt dobbelt så lang som kroppen, så den samlede længde er formentlig 35-50 cm.

L. ocellata blev beskrevet i 1971 som underart af *L. belliana*. Den regnes nu som egen art, fordi den ser anderledes ud, har et andet kromosomtal og er genetisk adskilt, selv om den i slægtstræet ligger inde i *L. belliana*. Kromosomtallet angives til 34 mod 36 hos *L. belliana*, men der er også fundet 36 hos begge. Arten formerer sig kønnet.

Dyret er sky og flygter ned i hulen ved forstyrrelse. Det kan let forveksles med *L. belliana*, så det er værd at sikre sig, at et dyr er bestemt rigtigt.

Udbredelse og levested

Leiolepis ocellata lever i det nordlige Thailand, i lavlandet mellem bjergkæderne i provinserne Chiang Mai, Lampang, Lamphun, Nan, Phayao og Tak. Typelokaliteten er Kokariet (Kawkareik) i det sydøstlige Myanmar nær grænsen til Thailand, og der findes gamle museumsdyr derfra. Nyere undersøgelser kender kun arten fra Thailand, så forekomsten i Myanmar i dag er usikker.

> **Oprindelig udbredelse:** Thailand og Myanmar (Burma).

LEVESTED

Arten lever i åbent, tørt lavland mellem bjergkæderne: tør løvfældende skov, græsland og dyrkede marker, fx kassavamarker, omkring 170 m over havet. Dyrene er dagaktive og graver huler, som de bruger til skjul og overnatning. Føden er insekter og unge planteskud.

Klimaet har tre årstider. Den kølige, tørre tid varer fra midten af oktober til midten af februar, og januar er koldest med en middeltemperatur omkring 25 °C. Den varme, tørre tid varer fra midten af februar til midten af maj, og april er varmest med en middeltemperatur omkring 33 °C. Regntiden varer fra maj til oktober. Luftfugtigheden svinger fra omkring 50 % i marts til over 80 % i oktober.

Fra slutningen af oktober til januar, omkring fire måneder, ligger dyrene i hulerne og er ikke aktive på overfladen. Hannerne har store fedtdepoter i sensommeren og efteråret og tærer på dem i den inaktive tid.

Læs mere: Luftfugtighed, sprøjtning og ventilation

Pasning

TERRARIET

Der findes kun lidt viden om pasningen af *Leiolepis ocellata*. Terrarie, temperatur, lys og levetid bygger derfor på den nære slægtning *Leiolepis belliana*, mens luftfugtighed og årsrytme bygger på klimaet i udbredelsesområdet.

Et par skal have et terrarie på mindst 120 × 60 × 50 cm (længde × bredde × højde). Et enkelt dyr kan klare sig med 90 × 45 × 45 cm. Gulvarealet er vigtigst, men højden skal rumme en dyb bund.

Bunden skal være mindst 20 cm dyb og bestå af en blanding af sand og gødningsfri havejord, så hulerne holder. Det nederste lag er svagt fugtigt, resten tørt. Læg flade sten, kork og rødder, så dyret har solpladser og skjul, og sæt dem fast, så de ikke kan undergraves og vælte. Ventilationen skal være god, og låget skal kunne låses, for dyrene er hurtige og sky.

TEMPERATUR

Solpladsen skal have en overfladetemperatur på 35-37 °C. Luften i den varme ende er 30-35 °C, og den kølige ende er 26-29 °C. Om natten falder temperaturen til 20-25 °C.

Dyret skal altid kunne søge væk fra varmen, ned i bunden eller ind i et skjul. Brug halogenspots eller keramiske varmelegemer med gitter foran og en termostat. Mål med digitale termometre og et infrarødt termometer, og kontrollér solpladsen jævnligt. Et dyr, der konstant søger skjul fra varmen, har det for varmt, og et dyr, der ikke soler sig, har det for koldt. Middeltemperaturen i udbredelsesområdet ligger på 25-33 °C hen over året, så værdierne passer til klimaet.

Læs mere: Varme og temperatur

LUFTFUGTIGHED OG VAND

I udbredelsesområdet svinger luftfugtigheden fra omkring 50 % i den tørre tid til over 80 % i regntiden. I terrariet passer 40-70 %. Overfladen af bunden skal være tør, mens det nederste lag holdes svagt fugtigt, så hulerne ikke falder sammen. Våd bund giver skimmel. Dyret skal have en skål med friskt vand, som fyldes dagligt.

LYS OG UVB

Arten er dagaktiv og soler sig i åbent land, så den har brug for kraftigt lys og UVB. Brug et rør eller en LED på 6.500 K over hele terrariet og et T5 HO UVB-rør på 10-12 % over solpladsen. Ferguson-zonen er ikke fastlagt for slægten; zone 3 passer til en øgle, der soler sig i åbent land. Kontrollér afstanden med en UV-måler, og skift rørene efter producentens anvisning. Dagslængden i det nordlige Thailand er omkring 11 timer i december og 13 timer i juni, og lyset kan følge den rytme.

Læs mere: Lys og UVB

FODER

Leiolepis ocellata er altædende og æder insekter og unge planteskud. Giv fårekyllinger, kakerlakker, græshopper og melorme, og tilbyd mørkegrønne blade som mælkebøtte, kålblade og sennepsgrønt samt blomster. Frugt gives kun lidt, og salat har næsten ingen næring.

Unger og voksne fodres hver dag i den aktive tid med det, dyret æder på omkring 10 minutter. Drys insekterne med kalk ved hvert foder og med en multivitamin med D3 en gang om ugen. Fodr godt i sensommeren, hvor dyrene i naturen opbygger fedtdepoter.

Læs mere: Foderdyr: hold og avl Læs mere: Kalk, vitaminer og tilskud

ADFÆRD OG HÅNDTERING

Dyret er sky og hurtigt og flygter ned i en hule, når noget bevæger sig. Det tåler dårligt håndtering.

Dyrene kan holdes enkeltvis eller parvis. To hanner må ikke sættes sammen, for de kæmper. Giv rigeligt med solpladser og skjul, og sæt nye dyr i karantæne.

I den kølige tid er dyrene ikke aktive i naturen. Om en hvileperiode er nødvendig i terrariet, er ikke dokumenteret. Et dyr, der trækker sig ind i hulen og æder mindre i vinterhalvåret, skal ikke tvinges til at æde.

Læs mere: Karantæne og hygiejne

Avl

KØNSMODENHED OG KØNSBESTEMMELSE

Voksne hunner har rød hage, det har hannerne ikke. Voksne hanner måler 12-16 cm fra snude til kloak. Alder og størrelse ved kønsmodenhed er ikke dokumenteret. Hunnen skal være fuldt udvokset og i god foderstand før parring, for æglægning dræner hende for kalk og kræfter.

PARRING

Hannerne har to yngleperioder om året: januar-februar, lige efter den inaktive tid, og juni-juli. I marts og april, den varmeste tid, hviler forplantningen, og hannerne gemmer sæd fra den første periode til den anden. Sædcellerne dannes, mens dyrene ligger i hulen i den kølige tid, så en hvileperiode har formentlig betydning for avlen; hvordan den bør gribes an i terrariet, er ikke dokumenteret. Hold kun et par sammen, så længe det går fredeligt.

ÆGLÆGNING OG KULD

Hunnernes forplantning er ikke undersøgt, og antallet af æg pr. kuld er ikke dokumenteret; 3-8 æg er lånt fra *Leiolepis belliana*. Giv hunnen mulighed for at grave en hule i dyb, svagt fugtig bund i terrariets varme ende. En hun uden egnet sted kan tilbageholde æggene, og det er livsfarligt.

INKUBATION

Inkubationen er ikke beskrevet for arten. Hos *Leiolepis reevesii* klækker æggene efter omkring 70 dage ved 30 °C, efter 55 dage ved 33 °C og først efter omkring 100 dage ved 27 °C, og temperaturen bestemmer ikke kønnet. 30 °C er derfor et godt udgangspunkt. Grav æggene forsigtigt op uden at vende dem, og læg dem i fugtet vermiculit i en lukket boks i en rugemaskine med termostat.

OPDRÆT AF UNGER

Ungerne flyttes til et eget terrarie med dyb bund og mange skjul. Fodr dem dagligt med små insekter og fint snittet grønt, drys med kalk, og giv UVB. Unger vokser hurtigt, og for lidt kalk og UVB giver knogleskørhed.

Sundhed og typiske fejl

Sygdomme er ikke beskrevet for arten. De typiske problemer hos slægten skyldes fejl i opsætningen:

- Knogleskørhed (metabolisk knoglesygdom) ved for lidt UVB og kalk.
- Afmagring i den kølige tid. Et dyr, der hviler i hulen, skal have taget fedtdepoter med sig fra sensommeren; vej det jævnligt, og afbryd hvilen, hvis det taber sig mærkbart.
- Æglægningsbesvær hos hunner uden dyb, fugtig gravebund.
- Parasitter og mave-tarm-problemer, især hos nyindkøbte dyr. Få en afføringsprøve undersøgt.
- Tarmstop, hvis dyret sluger store mængder løst sand.
- Skimmel og hudproblemer, hvis overfladen af bunden er våd.

Kontakt en dyrlæge ved sløvhed, appetitløshed i den aktive tid eller problemer med hudskifte.

Læs mere: Typiske sygdomme og tegn på sygdom

Spørg altid dine kloge bekendte

Vejledningen er et godt sted at begynde, men den kan ikke erstatte erfaring. Dyr er forskellige, og meget af det vigtigste lærer man af dem, der har holdt arten i årevis. Tal med en avler, en erfaren holder eller en dyrlæge med forstand på krybdyr og padder, før du anskaffer dyret - og igen, hvis noget ser forkert ud.